

## AZ EJP SOIL program résztvevői: tudásra és alkalmazható megoldásokra van szükség

*Az EJP SOIL programban résztvevők szerint egyaránt szükség van a talajhasználat és gazdálkodás terén alkalmazható tudástranszferre és megoldásokra, valamint a kihívások felismerésére. Mindezek érdekében folyamatos párbeszédre és együttműködésre lesz szükség a gazdák, a kutatók, a szaktanácsadók, a gazdaszervezetek és a hatóságok között.*



1. kép: A termőföld jövőjének meghatározása – Mr. Zigmantas Aleksandravicius, gazdálkodó és Virginijus Feiza, PhD és a Litván Mezőgazdasági és Erdészeti Tudományos Központ Talajtani- és Növénytermesztési Tanszék vezetője, - Mezőgazdasági vizsgálatok Litvániában, 2012. Fotó: Dr. Dalia Feiziene (Litván Mezőgazdasági és Erdészeti Tudományos Központ, LAMMC)

A klímaváltozással kapcsolatos előrejelzések jelentős környezeti változásokat jósolnak Európa számára. Ezek a változások növelni fogják az erózió, a talajpusztulás és a földcsuszamlások valószínűségét, valamint potenciálisan növelik majd az északi területeken a tápanyagok kimosódásának lehetőségét, miközben más mediterrán térségeket aszálynak, hóhullámoknak és fokozott szélerózióknak tesznek ki. Az európai mezőgazdaságnak alkalmazkodnia kell ezekhez a változásokhoz, és ellenállóbbá kell válnia a szélsőséges eseményekkel szemben. Hogy miért nem valósítják meg a már ismert és jóváhagyott intézkedéseket? Az Európában elérhető tudás jelenlegi állásáról és felhasználásáról a partnerek által nyerhetünk betekintést.

### Gazdasági akadályok és a politikai elismerés hiánya

Litvániában több száraz, szeles napot regisztrálnak, valamint a talajvízszint alacsonyabb, mint korábban volt. Aleksandravicius úr, egy helyi litván gazda becslése szerint a természetes csapadék még mérsékelt éghajlati viszonyok között sem fogja biztosítani a növénytermesztés feltételeit.

„Litvániában egyre több gazda érti, hogy a talaj minőségének javítása érdekében gondozniuk kell azt” - mondja Aleksandravicius. „Amennyiben a gazdák nem fordítanak kellő figyelmet erre a helyzetre, ki fognak esni az üzletből”.

Mindemellett, Aleksandravicius szerint sok nagygazdaság bérbe adja földjét mezőgazdasági termelésre, ami problémás a talajminőség javításának szempontjából, mert a gazdák nem akarnak nagyobb pénzügyi beruházásokkal kockáztatni, mivel a földtulajdonos bármikor felmondhatja a bérleti szerződést.

Törökországban a föld 75%-a van kitéve víz- és szélróziónak. Dr. Ortas professzor a Cukurova Egyetemről állítja, hogy a gazdák tisztában vannak a szervesanyag talajtermékenységben játszott szerepével, de elegendő jövedelem hiányában nincs lehetőségük arra, hogy növeljék a talaj termékenységét.

Ez azt mutatja, hogy azon intézkedések, amelyek a károk elhárítására irányulnak, nagymértékben függenek a társadalmi, tudományos, politikai, gazdasági és oktatási kapacitástól.

Dr. Ortas professzor felhívja a figyelmet arra, hogy a lakosság és a kormány sem érti a talaj termékenységével kapcsolatos fokozott aggodalmat, mert nincsenek tisztában azzal, hogy jelenleg is és a jövőben meg inkább a talaj lesz az emberiség élelmiszerellátásának korlátozó tényezője. A klímatudatos fenntartható gazdálkodási megoldások sikeres megvalósításának előfeltétele a lakosság tudatosságának növelése és a mezőgazdasági talajhasználat és gazdálkodás fejlesztése.

**Kulcsfontosságú a fejlett, megosztott, összehangolt és alkalmazható tudás**

A kihívások kezelésében egyaránt alapvető a nemzeti és helyi ismeret, valamint a gazdálkodási gyakorlat. Az Európai Környezeti Cselekvési Program, az Élelmiszerügyi és Mezőgazdasági Világszervezet, a Közös Agrárprogram, a Globális Talajügyi Partnerség és más nemzetközi kezdeményezések is a fenntartható talajhasználattal és gazdálkodással, valamint a talajfunkciók védelmével kapcsolatos ismeretek bővítését szorgalmazzák.

***„A gazda akkor végzett jó munkát, ha gazdaságát és földjét jobb állapotban adja át a következő generációnak, mint amikor azt az elődeitől megkapta”. - régi dán mondás***

„A tárolt szénre vonatkozó ismeretekre sok szempontból van szükségünk. Hogyan győzhetjük meg gazdáinkat, hogy változtassanak gazdálkodási gyakorlatukon, anélkül, hogy tudnánk, hogyan lehet ezt a negatív tendenciát jobbra fordítani? ” - mondja Troels Toft a SEGES (dán gazdaszervezet) tagja.

Toft, mint tanácsadó, alig várja, hogy betekintést nyerhessen abba, hogyan fejlődött Európában a széntárolás az elmúlt harminc évben. Tanulnunk kell a korábbi tapasztalatokból, mert egyre kevésbé ellenálló a talaj és a termés, valamint olyan éghajlati viszonyokkal kell számolnunk, amelyek szélsőségesebbek, mint amit ezen a ponton kezelni tudunk. Talán megjósolhatjuk a jövőben várható körülményeket, ha körbe tekintünk az európai országokban.

**Szoros kapcsolat a kutatás és a gazdák között - Kevesebb beszéd, több lehetőség arra, hogy tegyünk valamit**

Toft hangsúlyozza, hogy fontos megtalálni azokat a megoldásokat, amelyeket a gazdák alkalmazhatnak a mindennapi tervezésben és talajkezelésben. „Annak érdekében, hogy értelmet nyerjenek az erőfeszítések, folyamatos párbeszédre és együttműködésre van szükség a kutatók, a gazdálkodói szervezetek és a tanácsadók között”. A legfrissebb ismeretekkel és módszerekkel kell ellátni a gazdákat, hogy a megfelelő megoldásokat alkalmazzák.

„Új, egyértelmű megoldásra és folyamatos megújításokra van szükségünk a kutatási eredményekkel kapcsolatban, hogy tudjuk, jó az, amit csinálunk. Mi ösztönözzük a kutatás és a gazda közötti szoros kapcsolatot”. - mondja Toft. „A gazdák helyesen akarnak cselekedni. Kevesebb beszédet és több konkrét lehetőséget szeretnénk, hogy cselekedhessünk”.

## A lényeg továbbra is a gazdálkodási gyakorlat megvalósítása

„A talajt érintő szakpolitika megvalósítására is összpontosítaniuk kell a politikusoknak” - mondja Toft. „Meg kell találnunk a módját, hogyan tehetjük ellenállóbbá a talajt és a növényeket, valamint tudatosítanunk kell a gazdáknak, mi szükséges ehhez. Ezért folyamatosan nagy hangsúlyt kell fektetni a megvalósításra”. Minden gazdaságban hozzáférhetővé és alkalmazhatóvá kell tennünk a megoldásokat, még Európa legeldugottabb területein is.

## Közös felelősség a siker érdekében

A gazdák is felelősek a megvalósításban. Toft szerint a gazdák döntése, hogy beszerezzék a szükséges eszközöket a beszállítóktól, azaz az agráripartól. Az egyéni gazdáknak módjuk van a talajkezelési rendszer feltételeinek megteremtésére és a nyereséges hosszú távú befektetések kiszámítására. Ezáltal a gazda egyfajta ajtónállóvá válik, mivel, ha a gazda nem akar változtatni a módszerein, akkor semmi sem változik.

Ez bizonyítja az EJP SOIL programban részt vevő kulcsfontosságú partnerek összekapcsoltságát és megosztott felelősségét.

Toft megerősíti ezt az álláspontot: „Minden érintettnek el kell fogadnia, hogy nincs gyors megoldás. Ez egy hosszútávú feladat, amely heves elhatározást és türelmet igényel a következő generációktól”.

Toft megemlíti egy régi dán mondást: *„A gazda akkor végzett jó munkát, ha gazdaságát és földjét jobb állapotban adja át a következő generációnak, mint amikor azt az elődeitől megkapta”*. „Ez a mai napig igaz a gazdákra világszerte. Legyünk hűek ehhez és építsünk valami jobbat a jövő generációi számára”.